

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 4Cdo/122/2021
Identifikačné číslo spisu: 5819200260
Dátum vydania rozhodnutia: 30.07.2021
Meno a priezvisko: JUDr. Gabriela Klenková
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2021:5819200260.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky vo veci návrhu navrhovateľky Y. O., bývajúcej v P., X.Á. XXXX/X, zastúpenej JUDr. Michalom Murinom, advokátom so sídlom v Nižnej, Nová Doba 497, na obmedzenie spôsobilosti na právne úkony T. V., narodenej XX. S. XXXX, bývajúcej v P., zastúpenej procesným opatrovníkom mestom Trstená, IČO: 00 314 897, zastúpenej JUDr. Ing. Martinou Kiseľovou, advokátkou so sídlom v Martine, Pavla Mudroňa 26, za účasti Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky so sídlom v Bratislave, Štúrova 2, o obmedzenie spôsobilosti na právne úkony vo veci vedenej na Okresnom súde Námestovo pod sp. zn. 7 Ps 8/2019, o dovolaní navrhovateľky a Kamily Fiderákovej proti rozsudku Krajského súdu v Žiline z 2. decembra 2020 pod sp. zn. 7 CoP 55/2020, takto

rozhodol:

Rozsudok Krajského súdu v Žiline č. k. 7 CoP 55/2020-177 z 2. decembra 2020 z r u š u j e a v e c m u v r a c i a n a d'alsie konanie.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Námestovo (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom č. k. 7 Ps 8/2019-110 z 9. septembra 2020 obmedzil spôsobilosť na právne úkony T. V. tak, že nie je spôsobilá samostatne vystupovať pred štátnymi orgánmi a orgánmi verejnej moci, vybavovať svoje osobné a úradné záležitosti, hospodáriť s financiami a vykonávať majetkové právne úkony, poskytovať informované súhlasy o zdravotnej starostlivosti, rozhodovať o mieste svojho pobytu a vykonávať právne úkony potrebné pre umiestnenie a zotrvanie v zariadení sociálnej starostlivosti. Ustanovil za opatrovníčku Y. O., narodenú X. S. XXXX, ktorá je oprávnená a povinná T. V. zastupovať a spravovať jej majetok vo všetkých veciach v rozsahu, v ktorom je obmedzená na právne úkony; ak však nejde o bežnú vec, potrebuje schválenie súdu. Uložil opatrovníčke povinnosť k 30. júnu a k 31. decembru každého kalendárneho roka podávať súdu správu o opatrovancovi a o nakladaní s jeho majetkom. Náhradu trov konania štátu nepriznal.

1.1. V odôvodnení poukázal na zistený skutkový stav, výsledky vykonaného dokazovania, najmä znalecký posudok č. 36/2020 vypracovaný znalcom z odboru zdravotníctvo, odvetvie psychiatria C.. D. T., z ktorého záveru vyplynulo, že T. V. trpí duševným ochorením - chronickou závislosťou od alkoholu v konečnom štádiu a organickou poruchou osobnosti na podklade alkoholického poškodenia

mozgu (tzv. alkoholickou degradáciou osobnosti), v dôsledku ktorého má obmedzenú schopnosť vykonávať právne úkony a to: vystupovať pred štátnymi orgánmi a orgánmi verejnej moci, vybavovať svoje osobné a úradné záležitosti, hospodáriť s financiami a vykonávať majetkové právne úkony, poskytovať informované súhlasy o zdravotnej starostlivosti, rozhodovať o mieste svojho pobytu a vykonávať právne úkony potrebné pre prípadné umiestnenie a zotrvanie v zariadení sociálnej starostlivosti. Nadmerné požívanie alkoholických nápojov bolo potvrdené aj samotnou T. V., ako aj výpoveďou svedka W.. C. O. (jej brata). Právne vec súd posúdil podľa § 231 písm. a) Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „CMP“), § 10 ods. 2 Občianskeho zákonníka a návrhu vyhovel. V súlade s § 248 ods. 1, 2 v spojení s 272 až § 277 CMP ustanovil za opatrovníka navrhovateľku (jej matku), ktorú považoval za najvhodnejšiu osobu, ktorá bude najlepšie zastupovať záujmy svojej dcéry. O trovách štátu rozhodol v súlade s § 251 ods. 1 CMP.

2. Krajský súd v Žiline (ďalej len „odvolací súd“) na odvolanie navrhovateľky a T. Fiderákovej rozsudkom č. k. 7 CoP 55/2020-177 z 2. decembra 2020 rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil; nepripustil späťvzatie návrhu; odvolacie konanie zastavil. Výslovil, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

2.1. Odvolací súd v súlade s § 370 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) nepripustil späťvzatie návrhu navrhovateľkou s prihliadnutím na nesúhlas krajského prokurátora. Zdôraznil, že T. V. trpí chronickou závislosťou od alkoholu v konečnom štádiu s organickou poruchou osobnosti na podklade alkoholického poškodenia mozgu. Späťvzatie návrhu vyhodnotil ako neobjektívne, ovplyvnené citovým vzťahom matky a dcéry.

2.2. Z dôvodu späťvzatia odvolania navrhovateľkou odvolací súd v súlade s § 369 ods. 1 a 3 CSP odvolacie konanie zastavil.

2.3. K odvolaniu T. V. uviedol, že súd prvej inštancie správne zistil skutkový stav, ako aj správne právne vec posúdil. Zdôraznil, že zistené duševné ochorenie má zásadne nepriaznivý dosah na jej schopnosť vykonávať právne úkony, lebo nemá možnosť ovládať svoje konanie a posúdiť jeho následky. Zároveň považoval za správne ustanovenie za opatrovníčku matku, ktorá je najbližšou príbuznou T. V., ktorej na dcére veľmi záleží, snaží sa jej všestranne pomôcť a byť jej psychickou oporou. Napadnuté rozhodnutie ako vecne správne potvrdil v súlade s § 387 ods. 1, 2 CSP. O trovách konania rozhodol podľa 396 ods. 1 CSP v spojení s § 52 CMP.

3. Proti rozsudku odvolacieho súdu - výroku o nepripustení späťvzatia návrhu na začatie konania podala dovolanie navrhovateľka, v ktorom žiadala ako opatrovníčka dcéry o vypracovanie nového znaleckého posudku z dôvodu, že pokiaľ by bola triezva, bol by výsledok znaleckého posudku rozdielny. Uviedla, že jej dcéra postúpila 3-mesačnú liečbu od 22. decembra 2020. Pozbavenie svojprávosti považovala za veľký zásah do osobnosti človeka a ona ako matka má pochybnosti, či toto je to správne riešenie, aby svojej dcére viac neuškodila. Podaním z 19. marca 2021 navrhovateľka doplnila dovolanie podané právnym zástupcom, ktorého prípustnosť vyvodzovala z ustanovenia § 420 písm. f) CSP. Namietala nesprávny procesný postup súdov nižších inštancií týkajúci sa nepredloženia lekárskej správy o zdravotnom stave T. V., na predloženie ktorej nebola súdom vyzvaná. Ďalej nesúhlasila s postupom odvolacieho súdu, ktorý nevyhovel späťvzatiu návrhu na začatie konania s dost' povrchným odôvodnením. Poukázala na to, že k späťvzatiu návrhu na začatie konania sa nevyjadrila T. V. a tým, že odvolací súd pokračoval v konaní bez jej výslovného súhlasu, znemožnil navrhovateľke, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva, čím došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Navrhla zrušiť napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu a vec vrátiť na nové konanie.

4. Proti rozsudku odvolacieho súdu podala dovolanie T. V.. Nesúhlasila so záverom znalca C.. T. z dôvodu, že v čase vyšetrenia bola pod vplyvom alkoholu. Z tohto dôvodu žiadala o nový znalecký posudok a o obnovu konania, kde bude prítomná jej matka (navrhovateľka). Potvrdila, že od 22. decembra 2020 do 22. marca 2021 nastupuje na protialkoholickú liečbu s tým, že nespochybnila požívanie alkoholických nápojov. Výslovila presvedčenie, že je schopná sa o seba postarať, ako aj o

svoju dcéru, ktorej pravidelne posielala výživné. Uviedla, že na súde nemala ani advokáta. Podaním z 25. marca 2021 doplnila dovolanie podané právnym zástupcom, ktorého prípustnosť vyvodzovala z ustanovenia § 420 písm. f) CSP. Namietala nedostatočné vykonanie dokazovania a nesprávny postup súdu vo vzťahu k ustanoveniu procesného opatrovníka osoby o spôsobilosť na právne úkony ktorej sa koná. Spochybnila záver znaleckého posudku vypracovaného C.. D. T. z dôvodu, že v čase vyšetrenie 9. septembra 2020 bola pod vplyvom alkoholických nápojov a preto závery ku ktorým dospel považovala za neobjektívne a nesprávne. Zároveň namietala nesprávny postup súdu prvej inštancie, ktorý znalca nepredvolal na pojednávanie, nevypočul ho, len sa oboznámil s obsahom ním spracovaného znaleckého posudku. Poukázala na ustanovenie § 244 CMP, podľa ktorého súd ustanoví a vyslúchne znalca. Podotkla, že nemohla klásť znalcovi otázky. Nesprávny procesný postup nenapravil ani odvolací súd. Ďalej uviedla, že obmedzenie spôsobilosti na právne úkony má pre ňu podstatný význam aj v tom, že je matkou maloletej dcéry, ktorá na základe právoplatného rozhodnutia bola zverená do výlučnej starostlivosti otca (bývalého manžela), a preto má dôvodné obavy, že z dôvodu obmedzenia spôsobilosti na právne úkony jej bude zamedzené v styku s dcérou. Jej zlý psychický stav a s tým súvisiace problémy pramenili aj z odlúčenia od dcéry. Zároveň namietala procesného opatrovníka mesto Trstená, ktoré s ňou nekomunikovalo, nezisťovalo jej rozporečenie, jej zdravotný stav, ani jej názor a postoj k predmetu konania. Poukázala na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 8 Cdo 276/2014, od ktorého sa podľa jej názoru odvolací súd odklonil v otázke posudzovania obmedzenia spôsobilosti na právne úkony. Navrhla zrušiť rozhodnutie odvolacieho súdu v potvrdzujúcom výroku a vrátiť vec na ďalšie konanie. Uplatnila si nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

5. Procesný opatrovník k dovolaniu navrhovateľky uviedol, že rozhodnutie ponecháva na úvahu súdu. Neuvedol žiadne iné nové skutočnosti. K dovolaniu T. V. uviedol, že počas výkonu procesného opatrovníctva prejavovali záujem o jej osobu. Zaoberali sa jej správaním na verejnosti, komunikovali s ňou, ako aj s navrhovateľkou.

6. T. V. s dovolaním navrhovateľky súhlasila.

7. Generálna prokuratúra Slovenskej republiky vo vyjadrení k dovolaniu navrhovateľky a T. V. T. navrhla dovolania ako nedôvodné zamietnuť.

8. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „dovolací súd“) príslušný na rozhodnutie o dovolaní (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podali v stanovenej lehote (§ 2 CMP v spojení s § 427 CSP) účastnícky konania v ktorých neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP) bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) po preskúmaní, či dovolanie obsahuje zákonom predpísané náležitosti (§ 428 CSP) a či sú splnené podmienky podľa § 429 CSP, v rámci dovolacieho prieskumu dospel k záveru, že dovolanie je nielen prípustné, ale aj dôvodné.

9. Právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je bezpochyby tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšieho stupňa, sa v civilnoprávnom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých civilný súd môže konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania, vrátane dovolacieho konania (I. ÚS 4/2011).

10. Dovolanie treba považovať za mimoriadny opravný prostriedok, ktorý má v systéme opravných prostriedkov civilného sporového konania osobitné postavenie. Dovolanie nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nesmie byť vnímaný (procesnými stranami ani samotným dovolacím súdom) ako tretia inštancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu. Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu.

11. Podľa § 419 CSP proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné sú vymenované v § 420 a § 421

CSP.

12. Podľa § 420 písm. f) CSP dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

13. Podľa § 431 CSP dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada.

14. Podľa § 440 CSP dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný tak, ako sú obsahovo vymedzené v podanom dovolaní.

15. Podstata práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na neustrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky a ich spravodlivé rozhodnutie (I. ÚS 26/94).

16. Pod porušením práva na spravodlivý proces (vo všeobecnosti) treba rozumieť taký postup súdu, ktorým sa účastníkom konania znemožní realizácia tých procesných práv, ktoré im právna úprava priznáva za účelom zabezpečenia spravodlivej ochrany ich práv a právom chránených záujmov v tom - ktorom konkrétnom konaní, pričom miera tohto porušenia znamená porušenie práva na spravodlivý proces; jeho súčasťou je aj náležité odôvodnenie rozhodnutia (II. ÚS 559/2018, III. ÚS 47/2019, sp. zn. 4 Cdo 140/2019 alebo sp. zn. 4 Cdo 120/2019).

17. Hlavnými znakmi charakterizujúcimi procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f) CSP sú zásah súdu do práva na spravodlivý proces a nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia v takej miere (intenzite), v dôsledku ktorej došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

18. V preskúmvanej veci navrhovateľka namietala v súvislosti s uplatneným dovolacím dôvodom podľa § 420 písm. f) CSP, že nebola vyzvaná súdom prvej inštancie na predloženie lekárskej správy T. V., ako aj nedostatočné odôvodnenie nevyhovenia pripustenia späťvzatia návrhu odvolacím súdom, bez vyjadrenia účastníčky T. V..

19. Z obsahu spisu vyplýva, že súd prvej inštancie uznesením č. k. 7 Ps 8/2019-6 z 8. februára 2019 vyzval navrhovateľku na doplnenie návrhu na obmedzenie spôsobilosti na právne úkony a to na predloženie lekárskej správy T. V. o jej zdravotnom stave. Podaním z 11. marca 2019 lekársku správu o zdravotnom stave T. V. predložil C. C. D., psychiater, Hornooravská nemocnica s poliklinikou Trstená a to na základe žiadosti navrhovateľky (v spise na č. l. 8-9). Uplatnená námietka preto nezakladá prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f) CSP.

20. K namietanému nedostatočnému odôvodneniu nepripustenia späťvzatia návrhu na začatie konania odvolacím súdom, dovolací súd uvádza, že z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia (bod 13-15) vyplýva z akých dôvodov odvolací súd nepripustil späťvzatie návrhu na začatie konania navrhovateľkou. Zohľadnil najmä nesúhlas krajského prokurátora z dôvodu, že T. V. trpí chronickou závislosťou od požívania alkoholických nápojov v konečnom štádiu s organickou poruchou osobnosti na podklade alkoholického poškodenia mozgu, pričom tvrdenie jej matky (navrhovateľky) považoval za ovplyvnené silným citovým vzťahom medzi matkou a dcérou. Tvrdenie, že T. V. prestala požívať alkoholické nápoje od 10. septembra 2020 považoval iba za dočasný stav. V tejto časti napadnuté rozhodnutie z formálneho hľadiska spĺňa náležitosti odôvodnenia rozhodnutia v súlade s § 393 ods. 2 v spojení s § 220 ods. 2 a § 234, § 236 CSP. Je pravdou však, že odvolací súd neuviedol stanovisko k späťvzatiu návrhu účastníčky

T. V. V tejto súvislosti však dovolací súd uvádza, že súd prvej inštancie výzvu na vyjadrenie sa k späťvzatiu návrhu na začatie konania zaslal, avšak úradná zásielka bola doručovaná na adresu X. XXXX/X-X, XXX XX P., pričom súdna zásielka bola vykázaná ako doručená s fikciou doručenia. Z obsahu spisu však ale vyplýva, že T. V.Á. je od 29. apríla 2019 prihlásená k trvalému pobytu na adrese P., a preto fikcia doručenia v zmysle § 106 ods. 1 písm. a) CSP neprichádza do úvahy z dôvodu, že súd prvej inštancie nesprávne postupoval, ak doručoval na adresu neevidovanú v Registri obyvateľov Slovenskej republiky a žiadne úkony súvisiace so šetrením adresy pobytu T. V. nevykonával.

21. Navrhovateľ ako dominus litis má právo s návrhom na začatie konania disponovať, t. j. môže ho za konania vziať aj späť, či už celkom, alebo len sčasti. Späťvzatím návrhu na začatie konania navrhovateľ prejavuje vôľu, aby súd vo veci nekonal a o veci meritórne nerozhodol. Toto právo mu patrí od začatia konania až do právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, teda právo vziať späť návrh na začatie konania ostáva navrhovateľovi aj po tom, ako už v spore rozhodol prvoinštančný súd, ale jeho rozhodnutie ešte nenadobudlo právoplatnosť. Navrhovateľ má právo procesnými úkonmi, ktoré sú prejavom jeho autonómnej vôle, ovplyvňovať priebeh a smerovanie celého súdneho konania (tzv. dispozičný princíp sporového konania). Vôľa navrhovateľa dosiahnuť zastavenie konania prostredníctvom inštitútu späťvzatiu návrhu na začatie konania je však limitovaná dvoma skutočnosťami, a to nesúhlasom druhej procesnej strany so zastavením konania a existenciou vážnych dôvodov, pre ktoré konanie zastaviť nemožno. Dôkazné bremeno existencie takýchto vážnych dôvodov potom v konaní nesie protistrana. Civilný sporový poriadok otázku existencie vážnych dôvodov nesúhlasu so späťvzatím návrhu na začatie konania nerieši, preto treba vychádzať z toho, že posudzovanie vážnosti dôvodov je výlučne vecou voľnej úvahy a hodnotiaceho úsudku súdu. Tie však nie sú svojvoľné, pretože súd pri posudzovaní závažnosti dôvodov berie zreteľ na jednotlivé skutkové okolnosti prípadu a povahu uplatňovaného nároku a hodnotí predovšetkým možné dôsledky zastavenia konania z hľadiska právneho a faktického stavu vzťahov medzi stranami a dopad na postavenie strán, najmä odporcu s prihliadnutím na mieru ohrozenia jeho práv a právom chránených záujmov (napr. rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 4 Cdo 136/2010).

22. V danom prípade podaním navrhovateľky z 22. septembra 2020 došlo k späťvzatiu návrhu na začatie konania po rozhodnutí súdu prvej inštancie a preto v súlade s § 370 ods. 1, 2 CSP bolo potrebné zistiť stanovisko účastníkov konania. Uplatnený dovolací dôvod zakladá vadu zmatečnosti z dôvodu, že súd prvej inštancie pri doručovaní výzvy na zaujatie stanoviska k späťvzatiu návrhu na začatie konania doručoval súdnu zásielku na adresu neevidovanú v registri obyvateľstva, a preto v prípade jej neprevzatia nemohol ju považovať za vykázajú s fikciou doručenia. Obsahom práva na súdnu ochranu zaručeného čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústavy“) je nielen zaručiť každému reálny prístup k súdu (m. m. I. ÚS 62/97, II. ÚS 26/96), ale i zákonom upravené relevantné konanie súdov. Nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci účastníkom realizáciu ich procesných oprávnení a mariači ich aktívnu účasť na konaní zakladá nielen prípustnosť, ale aj dôvodnosť podaného dovolania v zmysle § 420 písm. f) CSP. Z tohto dôvodu navrhovateľka relevantne namietala porušenie procesných práv.

23. V súvislosti s uplatnenými dovolacími námietkami T. V., dovolací súd považoval za relevantnú len námietku týkajúcu sa nevypočutia znalca na nariadenom pojednávaní.

24. Podľa 244 CMP súd v konaní ustanoví a vyslúchne znalca.

25. Vyhodnotenie hmotnoprávných predpokladov pre zásah do spôsobilosti na právne úkony resp. jeho modifikáciu, si vyžaduje „kvalifikovanosť“ subjektov posudzujúcich zdravotný stav, resp. rozsah a intenzitu obmedzení, ktoré sú potrebné. Z citovaného ustanovenia § 244 CMP vyplýva nielen povinnosť ustanoviť znalca na posúdenie otázok, ktoré bezprostredne súvisia so zdravotným stavom osoby, o ktorej spôsobilosti sa koná, ale aj znalca vypočuť. Len úplné a spoľahlivé zistenie osobných pomerov osoby, ktorej konanie o obmedzenie spôsobilosti na právne úkony sa týka, konfrontované s výsledkami znaleckého posudku umožnia súdu zistiť skutočný stav veci. Výšetrovací princíp v mimosporovom konaní spolu s princípom oficiality a materiálnej pravdy zdôrazňuje, ako má súd postupovať pri zisťovaní skutočného stavu a teda vykonať aj dôkazy, ktoré účastníci nenavrhli (čl. 6 Základných princípov

CMP). Pri posudzovaní dôvodnosti uplatnenej námietky dovolací súd zohľadnil nielen nesprávny procesný postup súdu spočívajúci v nedostatočnom zistení skutočného stavu veci, ale aj navrhované obmedzenie spôsobilosti na právne úkony, ktoré vážnym spôsobom zasiahne do prirodzených práv fyzickej osoby (jej práva na súkromie a rešpektovanie ľudskej dôstojnosti).

26. V medziach ústavného významu práv fyzickej osoby (človeka) pri ich zbavení alebo obmedzení sa ex constitutione primárne sleduje záujem dotknutého človeka a až následne záujem verejný či tretích osôb. Nie je prípustné, aby v týchto prípadoch došlo k preferovaniu verejného záujmu a záujmu tretích osôb na úkor záujmu dotknutej osoby. Obmedzenie spôsobilosti na právne úkony prichádza do úvahy až vtedy, ak je použitie iných prostriedkov vylúčené alebo je zjavné, že ich účinnosť nebude mať žiaden dopad na postihnutú osobu. Súd je preto ex officio povinný vykonať nielen znalecké dokazovanie na posúdenie zdravotného stavu dotknutej osoby, ale aj iné dôkazy smerujúce k posúdeniu všetkých sociálnych a právnych interakcií (vzťah s inými osobami v spoločnosti, v rodine), ako aj posúdiť vzťahy majetkové. Iba súhrnným hodnotením všetkých individuálnych pomerov dotknutej osoby, jej sociálneho prostredia v ktorom existuje možno dospieť k záveru, či sú splnené podmienky na obmedzenie spôsobilosti na právne úkony (Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo 14. októbra 2014 sp. zn. 8 Cdo 276/2014).

27. Namietané nevypočutie znalca v konaní o obmedzenie spôsobilosti na právne úkony dovolateľkou bolo opodstatnené s prihliadnutím aj na ňou navrhované opätovné posúdenie jej zdravotného stavu novým znalcom, a preto aj z tohto dôvodu bolo dovolanie dôvodné.

28. K namietanému procesnému postupu týkajúceho sa ustanovenia procesného opatrovníka osobe o obmedzenie spôsobilosti na právne úkony o ktorej sa koná, dovolací súd uvádza, že navrhovateľka súdu neuviedla žiadnu blízku osobu, ktorá by mohla byť ustanovená za procesného opatrovníka (v spise na č. l. 18), a preto postup súdu prvej inštancie, ktorý ustanovil za procesného opatrovníka mesto Trstená bol správny v súlade s § 23 ods. 2 CMP. Uplatnená námietka preto nezakladá vadu zmätočnosti a ani prípustnosť dovolania v zmysle § 420 písm. f) CSP.

29. Dovolací súd teda konštatuje, že dôvodom znemožňujúcim účastníkom realizáciu ich procesných práv bolo nesprávne vykázanie fikcie doručenia u T. V. pri doručovaní výzvy na zaujatie stanoviska k späťvzatiu návrhu na začatie konania, ako aj nevypočutie znalca za účelom zistenia skutočného stavu veci v kontexte všetkých individuálnych skutkových okolností na strane dotknutej osoby, v dôsledku čoho možno dospieť k záveru o existencii väd zmätočnosti, ktoré mali za následok porušenie práva na spravodlivý proces zaručeného čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu preto dovolací súd zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 449 v spojení s § 450 CSP).

30. V ďalšom konaní je úlohou odvolacieho súdu po zistení stanoviska T. V. k späťvzatiu návrhu na začatie konania o ňom rozhodnúť v súlade s § 370 ods. 1 a 2 CSP. V prípade, ak odvolací súd nepripustí späťvzatie návrhu na začatie konania, je potrebné o podanom odvolaní T. V. opätovne rozhodnúť v súlade s vysloveným právnym názorom odvolacieho súdu (§ 455 CSP) s prihliadnutím aj na ústavnoprávny a medzinárodnoprávny rozmer zachovania základných ľudských práv, ktorých obmedzenie musí byť primerané sledovanému cieľu a musí sa týkať len tých právnych úkonov, u ktorých je z objektívneho hľadiska dostatočne preukázané, že ich dotknutá osoba nie je schopná realizovať.

31. O trovách pôvodného konania a trovách odvolacieho konania rozhodne odvolací súd v novom rozhodnutí (§ 453 ods. 3 CSP).

32. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.